

Het Markerhuisje, van generatie op generatie

Scheepstimmerman Gerrit Broerse (1812-1893) moet veel van zijn van Marken afkomstige vrouw Geertje de Groot hebben gehouden. Speciaal voor haar bouwde hij in 1855 bij zijn scheepswerf op Wittenburg een huis geheel in Markerstijl. Bijna was dit karakteristieke huisje – ook wel het Groenlandhuisje genoemd – in 1999 voorgoed met de vervuilde grond gelijk gemaakt.

JANNELIES POELSTRA

AAN DE WITTENBURGERVAART, op een lapje grond gekocht van een tuinder, begon Broerse in 1855 scheepswerf Het Groenland, vernoemd naar de omliggende moestuinen. In de familie gaat het verhaal dat Gerrit en Geertje elkaar omstreeks 1825 op Marken hebben leren kennen, tijdens een overstroming. Gezien hun zeer jonge leeftijd, Gerrit dertien jaar en Geertje slechts elf, valt dit echter te betwijfelen.

Wel zeker is dat hij dertig jaar na deze vermeende eerste ontmoeting bij zijn werf een huis in Markerstijl voor Geertje bouwde, met een klokgevel aan de Kleine Wittenburgerstraat en een tuitgevel aan de Wittenburgervaart. Wanneer de ramen de karakteristieke rood-witte luiken hebben gekregen is onduidelijk: op oude archiefphoto's zijn deze niet

terug te vinden. Tot in de jaren zestig woonden er drie generaties Broerse. De werf en het woonhuis gingen over van vader Gerrit op zoon Dirk en van hem weer op diens zoon Jan.

Drie generaties Beffers

Bouwde de familie Broerse eerst nog houten dekschuiten, later legde zij zich toe op de verhuur ervan. Dit gaf ruimte voor scheepsbouwer Jan Beffers om rond de eeuwwisseling een gedeelte van de werf en het hellinkje te huren. De families onderhielden nauwe banden met elkaar: toen de familie Beffers, die haar activiteiten in 1927 naar de marinewerf op Kattenburg had verplaatst, daar in 1941 door de Duitse bezetters gedwongen moest vertrekken, mocht zij weer terugkeren naar Het Groenland. In 1965 kocht kleinzoon Simon Beffers Het Groenland en werd het Markerhuisje kantoor en koffiehuis. Tot in de jaren tachtig werden er op de werf metalen dekschuiten gemaakt. Toen vervoer over water het aflegde tegen andere transportmiddelen ging Beffers over op de reparatie van pleziervaartuigen en woonboten.

Het einde van een tijdperk

Nieuwe milieuwetgeving in de jaren negentig betekende het einde van deze laatste werf op Wittenburg. Simon Beffers en zijn compagnon Gerrit van Rossum hebben nog gestreden voor hun werfje, maar konden de benodigde

investering voor de grondsanering niet opbrengen. In 1999 kocht de gemeente hen uit en het einde van een tijdperk was een feit. Het Groenland en het Markerhuisje moesten wijken voor nieuwbouw. Dit ging betrokken buurtbewoners zo aan het hart dat zij een actiecomité vormden, dat de gemeente wist te bewegen het werfhuisje te herbouwen in de nieuwe woonwijk. In 2002 werd het gedemonteerd en bruikbare onderdelen werden opgeslagen voor de herbouw. De bewaarde materialen – stenen, ankers en balken – werden verkocht aan Stadsherstel. Stadsherstel, eveneens eigenaar van museumwerf 't Kromhout, liet het huisje, dit keer met kelder, herrijzen op een steenworp afstand van de oorspronkelijke locatie aan het binnenhaventje op de hoek van de Kleine Wittenburgerstraat en de Tweede Wittenburgerdwarstraat. Op verzoek van de buurt kwam in het herbouwde Markerhuisje een minirestaurant.

Restaurant Het Markerhuisje

Buurtbewoner Max Streiner kwam in 1969 vanuit Oostenrijk naar Amsterdam en werkt zo'n vijftig jaar als zelfstandig horecaondernemer en kok. Toen hij het rustiger aan wilde gaan doen en in 2009 het restaurantje op zijn pad kwam, aarzelde Max dan ook niet.

In het Markerhuisje spreek ik met de 71-jarige Streiner, zijn dochter Nicole en zoon Pasqual, beiden veertigers. Max: "Ik merk aan de middagdutjes dat ik ouder word. Na tien jaar zes dagen per week het zaakje bestieren als kok en gastheer is het mooi geweest." Terugblikkend zegt hij dat het niet altijd storm liep. "Er is niet veel levendigheid in de buurt en de meeste bewoners beschikken niet over een dikke portemonnee." Wel heeft hij veel terugkerende gasten. Zelfs de nazaten van Gerrit Broerse hebben hier wel eens een familiediner genoten. Dat het niet altijd druk was, vond hij eigenlijk wel prettig.

De houding van de gemeente heeft hem wel eens verbaasd: "Er stond een keer een handhaver voor de deur, met van die strepen op zijn schouder..." Op straffe van een boete moest hij zijn menubord weghalen. Het ontlokt de rustige Max een licht verontwaardigd "het is hier hartje centrum toch niet!" Het Markerhuisje hoeft hij niet te missen, want zijn kinderen nemen het stokje van hem over.

Een nieuwe generatie, een nieuwe koers

Zoon Pasqual, calculator in de brandbeveiliging, en dochter Nicole, locatiemanager op een basisschool, vielen evenals Max tien jaar geleden als een blok voor het huisje. Pasqual woont in Zuid, maar heeft hier bij Watersportvereniging Albatros zijn bootje liggen. Nicole woont met haar kinderen in Purmerend, maar hoopt op termijn terug te keren naar Amsterdam. Haar dochter van tien valt haar bij: "Purmerend is saai, joh!"

"Het restaurant op mijn vaders manier voortzetten is financieel geen haalbare kaart voor ons. Wij gaan ons nu richten op besloten diners, partijen en vergaderingen. We willen dit duurzaam doen en hopen bij te dragen aan de levendigheid in de buurt. Er zijn zoveel ontwikkelingen, de vernieuwing van Eilandenboulevard, de bouw van een nieuwe wijk op Oostenburg. Hopelijk komen deze ontwikkelingen de buurt ook ten goede." Nicole en Pasqual willen graag betrokken zijn bij de buurt: met mooi weer in het weekend het terras openen en participeren in buurtactiviteiten. Binnenkort hebben ze daarover een gesprek met de gebiedsmakelaar van Stadsdeel Centrum.

Max blijft tot eind oktober nog koken in het Markerhuisje. Daarna gaat hij eerst op een welverdiende vakantie. Hij hoopt nog eens in te springen als kok of gastheer. 🍷

Max Streiner met zoon Pasqual en dochter Nicole.

FOTO: BJÖRN MARTENS

FOTO: COLLECTIE FAMILIE BROERSE

De familie Broerse in de jaren dertig, voor het Markerhuisje.